

Sygn. akt VI U 211/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2020 roku.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący sędzia Przemysław Chrzanowski

Protokolant protokolant sądowy Beata Ignaczak

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2020 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy A. G.

przeciwko Z. (...) w W.

przy udziale (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O.

o zasiłek chorobowy i zwrot świadczeń

zmienia decyzję Z. (...) w W. z 5 czerwca 2018 roku znak (...) w ten sposób, że uznaje, że A. G. nie ma obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego wraz z odsetkami za okres od 29 stycznia 2018 roku do 12 lutego 2018 roku.

Sygn. akt VI U 211/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 czerwca 2018 roku, znak: (...), (...) w W. odmówił A. G. prawa do zasiłku chorobowego oraz zobowiązał odwołującą do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego, wraz z odsetkami, za okres od 29 stycznia 2018 roku do 12 lutego 2018 roku. W uzasadnieniu decyzji (...) wskazał, że w czasie zwolnienia lekarskiego wystawionego na okres od 29 stycznia 2018 roku do 12 lutego 2018 roku ubezpieczona wzięła wielogodzinny udział w sesji Rady Powiatu O. w dniu 1 lutego 2018 roku. Zdaniem organu rentowego powyższa aktywność mogła spowodować pogorszenie przebiegu choroby i wydłużyć okres niezdolności do pracy, a tym samym ubezpieczona wykorzystwała zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia.

(decyzja z dnia 05.06.2018r. – k. 7)

Od powyższej decyzji A. G. wniosła odwołanie. Odwołująca podała, że jej stawiennictwo na sesji Rady Powiatu O. miało charakter incydentalny, sporadyczny i wymuszony okolicznościami. Nie miało przy tym charakteru pracy. Odwołująca została zaproszona na obrady Rady Powiatu jako była prokurentka (...) Sp. z o.o. wraz z byłą prezes oraz drugim prokurentem spółki, w celu złożenia wyjaśnień odnośnie okoliczności zmiany zarządu spółki. Dalej, odwołująca zaprzeczyła twierdzeniu organu rentowego jakby jej udział w sesji Rady Powiatu był wielogodzinny; część sesji, podczas której odwołująca była obecna, wyniosła co najwyżej dwie godziny, a przy tym czas, w którym ona sama zabierała głos, mógł wynieść co najwyżej kilkadziesiąt minut, gdyż wyjaśnienia były składane przez trzy osoby. Ponadto, odwołująca podniosła, że składanie wyjaśnień radnym powiatu, których istotą była obrona dobrego imienia tak odwołującej, jak i pozostałych byłych członków zarządu spółki wobec nieprawdziwych informacji

rozpowszechnianych przez nowo powołany zarząd spółki, nie może być uznane za niezgodne z celem wykorzystanie zwolnienia lekarskiego, które prowadziłyby do utraty prawa do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

(odwołanie – k. 1)

W odpowiedzi na odwołanie (...) wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu (...) powtórzył argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Ponadto, organ rentowy stwierdził, że zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 1368, dalej „ustawa zasiłkowa”) wystarczającą podstawą utraty prawa do zasiłku chorobowego jest wykorzystanie zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem zwolnienia, co nie musi się łączyć z wykonywaniem pracy zarobkowej. Dalej (...) podniósł, że celem zwolnienia od pracy jest odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy. Miało to stanowić o tym, że ubezpieczona pobrała świadczenie nienależnie, gdyż jej udział w sesji Rady Powiatu O. w czasie niezdolności do pracy mógł mieć negatywny wpływ na stan zdrowia ubezpieczonej ze względu na rodzaj jej schorzenia.

(odpowiedź na odwołanie – k. 11)

Postanowieniem z dnia 31 lipca 2018 roku Sąd zawiadomił zainteresowanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. o toczącym się postępowaniu z odwołania A. G. przeciwko Z. (...) w W. o zasiłek chorobowy, w związku z odwołaniem A. G. od decyzji Z. (...) w W. z dnia 5 czerwca 2018 roku, (...).

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O. wniosła o oddalenie odwołania w całości.

(postanowienie z dnia 31.07.2018r. – k. 13, k. 20)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. G. w wyniku zaburzeń lękowo-depresyjnych była niezdolna do pracy w okresie od 29 stycznia 2018 roku do 12 lutego 2018 roku i przebywała na zwolnieniu lekarskim ze wskazaniem, że może wychodzić z domu. W tym czasie otrzymywała zasiłek chorobowy, wypłacony jej przez (...) Sp. z o.o., gdzie była zatrudniona.

Zaburzenia lękowo-depresyjne występowały u odwołującej od ponad miesiąca przed datą zgłoszenia się po raz pierwszy do lekarza psychiatry na wizytę w dniu 12 stycznia 2018 roku. Ubezpieczona wiązała wystąpienie zaburzeń z problemami na tle zawodowym. Otrzymane przez nią zwolnienie lekarskie było kontynuowane do 1 lipca 2018 roku, natomiast jej leczenie trwało dalej.

W dniu 1 lutego 2018 roku odwołująca uczestniczyła w sesji Rady Powiatu O., na którą została zaproszona w celu złożenia wyjaśnień wraz z pozostałymi byłymi członkami zarządu spółki. Odwołująca skonsultowała swój udział w sesji Rady Powiatu ze swoim lekarzem psychiatrą, który ocenił, że odwołująca może zeznawać i że może jej to pomóc. Obecność odwołującej w trakcie sesji Rady przypadła na godziny pomiędzy 16:00 a 18:00, natomiast sama odwołująca zabierała głos krótko.

O uczestnictwie odwołującej w Radzie Powiatu spółka (...) Sp. z o.o. powiadomiła (...). W konsekwencji, organ rentowy w dniu 5 czerwca 2018 roku wydał decyzję o odmowie prawa do zasiłku chorobowego, znak: (...), zobowiązując odwołującą do zwrotu wypłaconego zasiłku.

Postanowieniem z dnia 30 października 2019 roku Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego – psychiatry na okoliczność ustalenia stanu zdrowia odwołującej w okresie trwania przedmiotowego zwolnienia lekarskiego oraz zobowiązał odwołującą do poddania się badaniom lekarza biegłego i dostarczenia na badania pełnej dokumentacji medycznej związanej z leczeniem i stanem zdrowia.

(dowód: zeznania H. R., M. O., A. G., postanowienie z dnia 30.10.2019r. – k. 74)

Na podstawie danych o historii choroby oraz badania lekarskiego biegła sądowa lekarz psychiatra wydała opinię sądowo psychiatryczną z dnia 15 stycznia 2020 roku. Zgodnie z tą opinią, uczestnictwo w sesji Rady Powiatu nie miało negatywnego wpływu na dalszy przebieg zaburzeń psychicznych i kontynuowane leczenie odwoływającej. Wychodzenie z domu jest zalecane pacjentom z zaburzeniami lękowo-depresyjnymi, a w ocenie biegłej sądowej stan psychiczny odwoływającej umożliwił jej złożenie wyjaśnień na sesji Rady Powiatu, natomiast niestawiennictwo - mimo wezwania - mogło wpłynąć na pogorszenie stanu zdrowia pacjentki poprzez nasilenie lęku. W konsekwencji, zwolnienie lekarskie było wykorzystane zgodnie z jego celem.

(dowód: opinia sądowo psychiatryczna z dnia 15.01.2020r. – k. 113)

Opinia sądowo-psychiatryczna biegłej sądowej została zakwestionowana przez Głównego Lekarza Orzecznika (...) w opinii lekarskiej z dnia 3 kwietnia 2020 roku. Podniesiono, że nie można uznać, iż udział w aktywności stresującej dla odwoływającej, jaką musiało być składanie wyjaśnień przed Radą Powiatu, był działaniem zgodnym z celem zwolnienia lekarskiego.

(opinia lekarska z dnia 03.04.2020r. – k. 129)

Biegła sądowa lekarz psychiatra wydała opinię sądowo psychiatryczną uzupełniającą z dnia 14 września 2020 roku. Biegła sądowa poparała swoją dotychczasową opinię w całości.

(dowód: opinia sądowo psychiatryczna uzupełniająca z dnia 14.09.2020r. – k. 157)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody, których wiarygodność nie została skutecznie zakwestionowana przez strony w toku postępowania oraz o zeznania świadków i odwoływającej: H. R., M. O. i A. G., które jako spójne i logiczne zostały uznane za wiarygodne w całości.

Zgromadzone w niniejszej sprawie dowody z dokumentów Sąd ocenił jako wiarygodne, bowiem są one nie tylko spójne wewnętrznie, ale i korespondują ze sobą, tworząc logiczną całość. Dlatego też stanowiły podstawę ustalonego przez Sąd stanu faktycznego w niniejszej sprawie.

Podobnie Sąd ocenił dowody z 2 opinii pisemnych biegłego z zakresu psychiatrii M. L.. W ocenie Sądu brak jest podstaw do zakwestionowania ich rzetelności, dlatego też jako nie budzące wątpliwości, stanowiły wartościowy materiał dowodowy, na którym Sąd opierał się przy wydawaniu orzeczenia w niniejszej sprawie.

W takiej sytuacji, mając na względzie całokształt wszystkich wyjaśnionych okoliczności związanych z ustaleniem stanu zdrowia odwoływającej, Sąd nie widział podstaw do uzupełniania opinii lub rozszerzenia materiału dowodowego z urzędu. Zatem brak było podstaw do dopuszczania dowodu z kolejnych opinii. Nie można bowiem skutecznie wnioskować o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego jedynie na tej podstawie, że dotychczasowa opinia jest niekorzystna dla strony. Stanowisko to jest uzasadnione utrwalonym już orzecnictwem sądowym. Przykładowo można wskazać w tym miejscu wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 sierpnia 2011r. (I ACa 316/11 LEX nr 1095795) zgodnie z którym, niedopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego jest prawidłowe w sytuacji, jeżeli opinia nie odpowiada oczekiwaniom strony i nie zgłasza ona żadnych merytorycznych uwag do opinii. Samo stwierdzenie strony, że się z nią nie zgadza, nie oznacza, że opinia jest wadliwa. Podobnej treści jest również teza 2 wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 czerwca 2009r. (V ACa 139/09 LEX nr 551993) zgodnie z którą, o ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności nie może decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość. W przeciwnym wypadku wniosek taki musi być uznany za zmierzający wyłącznie do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu, co winno skutkować jego pominięciem.

Uwzględniając powyższe, postanowieniem z dnia 2 października 2020 roku Sąd oddalił wniosek Z. (...) w W. o powołanie innego biegłego psychiatry oceniając, iż zmierza on jedynie do przedłużenia postępowania, a okoliczność, na którą dowód z opinii biegłego został przeprowadzony, została już wyjaśniona.

(postanowienie z dnia 02.10.2020r. – k. 167)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Z ustaleń Sądu wynika, że odwołująca faktycznie uczestniczyła w sesji Rady Powiatu O., na które została zaproszona w celu złożenia wyjaśnień przed Radą w związku ze sprawowaną przez nią uprzednio funkcją prokurentki spółki (...) Sp. z o.o. Nie ma wątpliwości, że udział odwołującej w sesji Rady Powiatu nie miał charakteru pracy zarobkowej. Spór w stanowiskach stron dotyczył przede wszystkim tego, czy wskazana aktywność była sprzeczna z celem zwolnienia od pracy, a w konsekwencji – czy należało odmówić odwołującej prawa do zasiłku chorobowego.

Przede wszystkim, należy podkreślić, że dwoje niezależnych lekarzy psychiatrów – lekarz wystawiający przedmiotowe zwolnienie oraz biegła sądowa – oceniło, że udział odwołującej w sesji Rady Powiatu nie miał negatywnego wpływu na przebieg leczenia odwołującej. Przeciwnie, lekarze stwierdzili, że wypowiedzenie swojego stanowiska mogło wpłynąć pozytywnie na rekonwalescencję A. G..

Celem zwolnienia od pracy jest odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2009 r., sygn. akt I UK 140/09). Nie chodzi tu zresztą jedynie o odzyskanie pełnej zdolności do pracy, gdyż zdrowie może być traktowane nie tylko jako stan braku objawów patologicznych, ale także jako stan pełnej sprawności fizycznej, psychicznej i społecznej. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2018 roku, sygn. akt III UK 72/17). Na podstawie opinii biegłej sądowej uzasadnione jest stwierdzenie, że to brak udziału odwołującej w sesji Rady Powiatu mogłoby stanowić wykorzystanie zwolnienia lekarskiego niezgodne z jego celem o wiele bardziej, niż złożenie przez nią wyjaśnień przed Radą Powiatu.

Co więcej, nawet jeśli ocena medyczna biegłej sądowej oraz lekarza psychiatry wystawiającego przedmiotowe zwolnienie były błędne i udział odwołującej mógł wpłynąć negatywnie na jej dalsze leczenie, to działanie odwołującej wciąż pozostawało zgodne z celem zwolnienia lekarskiego. Odwołująca nie podjęła decyzji o udziale w sesji Rady Powiatu arbitralnie, ale skonsultowała ją ze swoim psychiatrą, który na podstawie specjalistycznej wiedzy ocenił, że złożenie przez nią wyjaśnień przed Radą może wpłynąć korzystnie na jej zdrowie psychiczne. Zatem ubezpieczona mogła mieć uzasadnione przekonanie, że działa także w celu poprawy swojego zdrowia psychicznego, czyli zgodnie z celem tego zwolnienia lekarskiego.

Następnie należy zauważyć, że nawet jeśli uznać powyższe za niewystarczające, nie każdy przejaw aktywności stanowi wypełnienie przesłanki z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012, sygn. akt I UK 70/12). Między innymi, w orzecznictwie Sądu Najwyższego funkcjonuje pogląd, że nie dochodzi do wypełnienia przesłanek z art. 17 ustawy zasiłkowej, gdy kwestionowane zachowania miały charakter incydentalny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2016 roku, sygn. akt III UK 82/15). Sąd w orzekającym składzie podziela to stanowisko. Uczestnictwo odwołującej w sesji Rady Powiatu było jednorazowym zdarzeniem, w ograniczonym przedziale czasowym i jedynie krótkotrwałym. Zgodnie z opinią biegłej sądowej, składanie wyjaśnień przed Radą Powiatu nie miało negatywnego wpływu na dalsze leczenie odwołującej. W związku z tym, zdarzenie to powinno zostać uznane za incydentalne i nieistotne względem art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

W końcu, Sąd wziął także pod uwagę, że uczestnictwo odwołującej w sesji Rady Powiatu miało charakter społecznie istotny. Zgodnie z ustaleniami Sądu, sesja, w której uczestniczyła odwołująca, była zwołana w związku z licznymi pytaniami mieszkańców oraz niepokojem radnych powiatowych, dotyczącymi nagłej zmiany kierownictwa spółki (...) Sp. z o.o. Odwołująca, wraz z pozostałymi byłymi członkami zarządu spółki, została zaproszona na sesję w celu wyjaśnienia wątpliwości radnych i mieszkańców (zeznania świadka H. R. – k. 35 verte).

Jeśli zatem uczestnictwo radnego gminy i członka zarządu w posiedzeniu zarządu miasta czy też uczestnictwo w posiedzeniach rady nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej, za które w obu przypadkach przysługuje dodatkowo jakaś rekompensata finansowa, nie spełniają żadnej z przesłanek kwalifikujących z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej ze względu na społeczny charakter wykonywanych funkcji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2013 roku, sygn. akt I UK 571/12), to tym bardziej należy przyjąć, że uczestnictwo odwołującej w sesji Rady Powiatu w celu wyjaśnienia wątpliwości wokół istotnego dla społeczności samorządowej zagadnienia także nie pozbawia jej prawa do zasiłku chorobowego na podstawie przywołanego przepisu.

Reasumując, w ocenie Sądu nie są spełnione w niniejszej sprawie przesłanki kwalifikujące z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej, a tym samym odwołująca zachowuje prawo do zasiłku chorobowego za cały okres swej niezdolności do pracy, której dotyczy zaskarżona decyzja.

Mając powyższe na względzie, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i ww. przepisów zmienił decyzję Z. (...) w W. z 5 czerwca 2018 roku znak (...) i uznał, że A. G. nie ma obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego wraz z odsetkami za okres od 29 stycznia 2018 roku do 12 lutego 2018 roku.